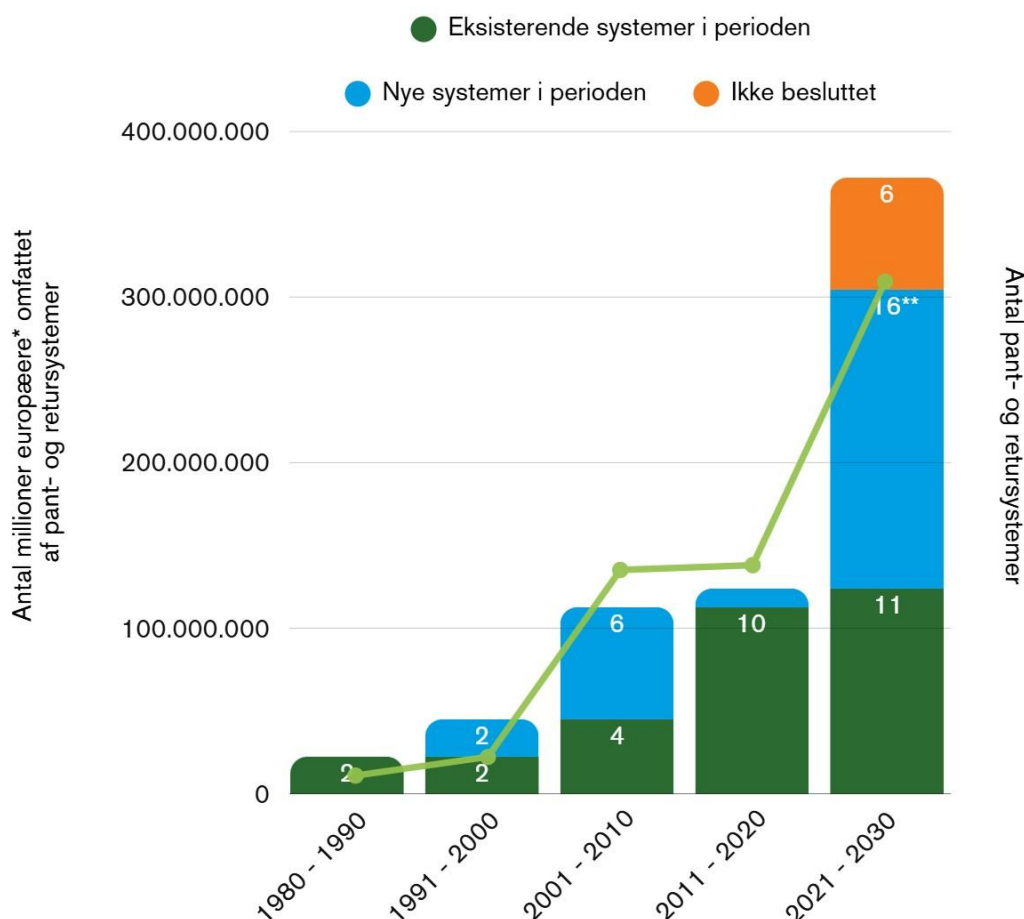

Fordobling af pant- og retursystemer i Europa på 10 år

Nye pant- og retursystemer etableres med stor hastighed i hele EU og vil sikre en markant styrkelse af den cirkulære økonomi. Udviklingen sker på baggrund ny lovgivning og de gode erfaringer fra lande, der har lange traditioner for pant- og retursystemer herunder Danmark. For at hjælpe de nye “pant-lande” på vej og styrke genanvendelsen af drikkevareemballager i Europa har Dansk Retursystem været blandt initiativtagerne til en fælles brancheorganisation for pant- og retursystemer, EDRSA.

Flere og flere europæiske forbrugere vil i de kommende år få mulighed for at pante deres dåser og flasker og bidrage til den cirkulære økonomi. I 2030 vil 309 mio. europæiske forbrugere have mulighed for at bruge et pant- og retursystem. Samlet set bliver antallet af pant- og retursystemer mere end fordoblet fra på ti år - fra 11 pant- og retursystemer i 2020 og op til minimum 27 i 2030.

*Tallene omfatter EU's 27 medlemslande, Grønland og Færøerne samt EØS-landene og Schweiz. England indgår ikke i opgørelsen sfa. Brexit. Indbyggertallet er opgjort 1. januar 2025 via Eurostat.

** Belgien, Cypern, Slovenien, Spanien og Tjekkiet vil alle have etablerede systemer før 1. januar 2029, disse indgår som en del af de 16 nye pant- og retursystemer.

Baggrunden for kravet er de store udfordringer med indsamling og genanvendelse af emballageaffald. I 2023 producerede hver europæer 178 kg. emballageaffaldⁱ. EU's nye emballageforordning betyder, at medlemslandene fra og med den 1. januar 2029 skal sikre separat indsamling af mindst 90 pct. af de markedsførte drikkevareemballagerⁱⁱ.

Hvis det ikke er muligt på anden vis, skal de oprette et pant- og retursystem, som vi kender det i Danmark. Den separate indsamling i pant- og retursystemer sikrer – udover en høj indsamlings-effektivitet – rene materialestrømmen, så drikkevareemballagerne kan genanvendes til nye dåser og flasker igen og ikke downcycles, som det typisk sker i affaldssystemer.

Enkelte lande har endnu ikke besluttet at etablere et pant- og retursystem. Det gælder Bulgarien, Frankrig, Italien, Lichtenstein, Luxembourg, Schweiz, svarende til 143 mio. mennesker, hvor den fungerende indsamlingsløsning endnu er til politisk drøftelse.

Grønland har etableret et pant- og retursystem, mens Færøerne er på vej med et. Derudover oprettes et pant- og retursystem i England i 2027, der også vil omfatte Skotland og Nordirland. Sidstnævnte indgår ikke i opgørelsen grundet deres Brexit-aftale med EU.

Det nordiske eksempel

Pant- og retursystemer har lange traditioner i de nordiske landeⁱⁱⁱ. Danmark idriftsatte sit pant- og retursystem i sin nuværende form med etableringen af Dansk Retursystem i 2002, men pant-systemet for drikkevareemballager går længere tilbage - allerede i 1922 gik de danske bryggerier sammen og etablerede et retursystem for genbrugsflasker. I dag sender danskerne mere end ni ud af ti flasker og dåser retur til Dansk Retursystem, så de kan genanvendes til nye igen – det kaldes closed loop-genanvendelse. I 2025 afleverede de danske forbrugere 2,2 milliarder flasker og dåser, hvilket var ny rekord.

Som følge af den lange erfaring var Danmark blandt initiativtagerne til den europæiske organisation for pant- og retursystemer, EDRSA^{iv}, som blev etableret i april 2025. Organisationen er tiltænkt en vigtig rolle i forhold til at sikre videndeling på tværs af pant- og retursystemerne – så de nye ”pant-lande” kan bygge på erfaringerne fra de eksisterende, mens lande med en lang tradition kan hente inspiration og nye ideer fra de lande, der skal opbygge infrastrukturen i dag.

Organisationen har i dag 17 ordinære medlemmer og 3 associerede medlemmer. De ordinære medlemmer omfatter operatører fra Østrig, Danmark, Estland, Finland, Tyskland, Ungarn, Island, Irland, Letland, Litauen, Malta, Holland, Norge, Portugal, Rumænien, Slovakiet og Sverige. Associerede medlemmer kommer fra Færøerne, Singapore og Storbritannien.

I forbindelse med 1-års jubilæet besøger organisationens medlemmer Dansk Retursystems fabrik i Høje-Taastrup den 16. og 17. april 2026 for at samle erfaringer og dele viden om implementeringen af forordningen for emballage og emballageaffald, som træder i kraft 12. august i år.

Mere om det danske pant- og retursystem

- Pant- og retursystemet er en cirkulær infrastruktur, der drives non-profit af Dansk Retursystem – i tæt samarbejde med producenter og importører, detailhandlen, myndighederne og forbrugerne
- Dansk Retursystem er ejet af bryggerierne og har en eneret til at drive pant- og retursystem for visse typer af drikkevareemballager i Danmark.
- Tæt på 100 % af de indsamlede emballager, der afsættes til genanvendelse, bliver til nye flasker og dåser. Det kaldes closed loop og er den højeste kvalitet af genanvendelse.
- De dåser og flasker, danskerne panter, sorteres på Dansk Retursystems fabrikker i Høje Taastrup og Fredericia, hvorefter de afsættes til virksomheder, som genanvender materialerne til nye dåser og flasker.
- 95 % af danskerne er positivt stemt om det danske pant- og retursystem.
- 93 % af danskerne mener, at det er indsatsen værd at pante flasker og dåser
- Pant- og retursystemet omfatter både emballager, der genanvendes, og emballager, der vaskes og genpåfyldes. Det frie emballagevalg har givet øget konkurrence på markedet og flere valgmuligheder for forbrugerne – blandt andet i form af nye mikrobryggerier. Siden 2015 er der sket en tredobling i antallet af drikkevareprodukter i pant- og retursystemet, som i dag dækker knap 60.000 aktive produkter.

ⁱ EU-Kommissionen, 30. marts 2026

ⁱⁱ Vin og spiritus samt mælkeprodukter er ikke omfattet af kravet i forordningen.

ⁱⁱⁱ Det svenske system går tilbage til 1984, det finske blev trådt i kraft i 1996, mens det norske system i sin nuværende form kan dateres tilbage til 1999.

^{iv} Forkortelsen står for: *European Deposit and Return Scheme Association*. Forløberen for EDRSA hed "DRSA" og var en mindre organisation. Den blev også initieret af det danske pant- og retursystem i oktober 2022, hvor Dansk Retursystems adm. direktør var formand for organisationen frem til 2024.